

> Retouradres Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid
De heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/MK/bs/ATR0843/2019-U157

Uw referentie

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Datum 12 december 2019
Betreft Besluit pensioenverdeling bij scheiding 2021

Geachte heer Koolmees,

Op 20 november 2019 is aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies het Besluit pensioenverdeling bij scheiding 2021 aangeboden. Er is ook een internetconsultatie voor het besluit gestart en de reactietermijn verstrijkt op 31 december 2019.

Context en inhoud

ATR heeft op 7 januari 2019 over het concept van de Wet pensioenverdeling bij echtscheiding 2021 geadviseerd. In dit wetsvoorstel is vastgelegd dat bij echtscheiding de verdeling van de pensioenaanspraken (opgebouwd tijdens de huwelijkse periode) over de ex-partners in het vervolg via de conversiemethode gebeurt. De ex-partner krijgt hierdoor een eigen aanspraak op ouderdomspensioen, die voor de uitbetaling niet langer afhankelijk is van het in leven zijn van de verdelingsplichtige.

In het wetsvoorstel is vastgelegd dat in een besluit de methode van verdeling/conversie zou worden vastgelegd met de daarbij behorende informatieverplichtingen voor pensioenuitvoerders en deelnemers. Het nu voorgelegde besluit pensioenverdeling bij echtscheiding 2021 voorziet daarin. Het Actuarieel Genootschap (AG) heeft geadviseerd over de verdeel/conversiemethode. Het heeft aangegeven dat de volgende methode als actuarieel meest juiste methode aangemerkt moet worden: het pensioenkapitaal bij scheiding verminderd met de participaties bij aanvang van het huwelijk tegen de actuele koers. Met deze uniforme verdeelmethode wordt volgens het AG feitelijk het pensioen vastgesteld dat daadwerkelijk is gevormd tijdens het huwelijk, en vervolgens moet dit pensioen dan worden verdeeld. Het besluit beschrijft verder een aantal grondslagen waarvan bij de verdeling gebruik moet worden gemaakt. Die zien op de overlevingskansen, de ervaringssterfte, het leeftijdsverschil tussen mannen en vrouwen, en de rente. Voor de overlevingskansen, de ervaringssterfte en de rente wordt voorgeschreven dat hiervoor dezelfde grondslagen worden gehanteerd als die de pensioenuitvoerder hanteert voor de berekening van de technische voorziening. Voor de rente wordt uitgegaan van een vaste rentetermijnstructuur, omdat die het meest eenvoudig is. Voor het leeftijdsverschil wordt bij de verdeling van het werkelijk leeftijdsverschil uitgegaan.

Om uitvoering van deze methodiek mogelijk te maken moeten pensioenuitvoerders in het vervolg ook de waarde van het pensioen op het moment van de huwelijksvoltrekking vastleggen. Bij een mogelijke waardeoverdracht moeten zij de overnemende pensioenuitvoerder over deze waarde informeren.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Onderbouwing nut en noodzaak

In de wet is de verplichting vastgelegd de conversiemethode met bijbehorende informatieverplichtingen in een besluit vast te leggen. Nut en noodzaak ervan zijn in de wet uitgebreid toegelicht. De argumentatie is overigens ook nog een keer in de toelichting op dit besluit opgenomen. Nut en noodzaak geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

2. Minder belastende alternatieven

Voor de verdeling via conversie zijn verschillende methoden denkbaar. Het besluit neemt de methode van het AG over, omdat die actuarieel het meest juist, deels al voor het berekenen van de technische voorziening wordt gebruikt en feitelijk ook het pensioen benadert dat daadwerkelijk tijdens het huwelijk is gevormd. Een correcte uitvoering vereist echter wel dat de waarde van de pensioenaanspraak ten tijde van de huwelijksvoltrekking in de administratie is vastgelegd, wat tot nu toe nog niet het geval is. De voorkeur van pensioenuitvoerders gaat echter uit naar een andere – eenvoudiger - methode. Dat is de zogenoemde verhoudingsgewijze verdeelmethode: de waarde van de opgebouwde pensioenaanspraak op scheidingsdatum maal de breuk waarin de teller gelijk is aan het aantal huwelijksjaren en de noemer gelijk is aan het aantal deelnemingsjaren. Die is eenvoudiger, omdat die nu reeds wordt gebruikt in situaties waarin een waardeoverdracht heeft plaatsgevonden en met minder factoren rekening houdt. Het kabinet kiest daar echter niet voor, omdat de verhoudingsgewijze methode onder meer tot een scheve verdeling tussen ex-partners kan leiden, met name vanwege de verdeling van de rendementsbijschrijving dan wel toeslagverlening uit de voorhuwelijkse periode. Daarnaast pakt de methode bij deeltijdwerk (en dus 'deeltijd-pensioenopbouw') anders uit dan gewenst. De verhoudingsgewijze verdeling blijkt tot andere resultaten te leiden, afhankelijk van het moment in de carrière waarin in deeltijd wordt gewerkt.

Het college constateert dat het kabinet de verschillende methoden, waaronder ook minder belastende, heeft afgewogen en beargumenteerd waarom voor de methode van het AG moet worden gekozen. Ook al heeft die methode meer regeldruk tot gevolg. Het besluit houdt naar de mening van het college voldoende rekening met het feit dat de waarde van de pensioenaanspraak ten tijde van de huwelijksvoltrekking nu nog niet in de administratie is vastgelegd, door in dat geval de verhoudingsgewijze verdeelmethode toch toe te staan. De toelichting geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

3. Werkbaarheid en merkbaarheid

Alhoewel de conversiemethode van het besluit minder eenvoudig is dan de door de pensioenuitvoerders voorgestane verhoudingsgewijze verdeelmethode is die van het AG overigens wel uitvoerbaar en werkbaar. Zij wordt in de praktijk deels al gebruikt bij het berekenen van de technische voorziening. Verwacht wordt dat pensioenuitvoerders in de toepassing nog wel een digitaliseringsslag zullen maken, waarvoor de pensioenuitvoerders voldoende tijd wordt geboden. De toelichting maakt de werkbaarheid voldoende inzichtelijk en geeft in dit opzicht geen aanleiding tot opmerkingen.

4. Berekening regeldrukgevolgen

Het besluit bevat een regeldrukparagraaf. Die biedt kwalitatief en kwantitatief inzicht in de gevolgen voor de regeldruk. De voorziene extra regeldruk van het besluit bedraagt voor pensioenuitvoerders (bedrijven) structureel € 8,2 miljoen en na 2024 € 4,2 miljoen. De eenmalige aanpassingskosten van de administratie van de pensioenuitvoerders bedragen € 7,2 miljoen. Voor burgers zal de informatievoorziening via het domein mijnpensioenoverzicht.nl gaan verlopen en niet meer alleen met (digitale) brieven. Het formulier waarmee nu een scheiding moet worden gemeld, komt te vervallen. Daarvan verwacht het besluit op termijn een beperking van de regeldruk ter grootte van € 1,8 miljoen per jaar. De beschrijving en berekening van de regeldrukgevolgen geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Dictum

De beschrijving van nut en noodzaak van het besluit, minder belastende alternatieven en de werkbaarheid geeft geen aanleiding tot opmerkingen. Dat geldt ook voor de beschrijving en berekening van de gevolgen voor de regeldruk.

Daarom is het dictum:

Het besluit vaststellen.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris